

UTENOS DAUNIŠKIO GIMNAZIJA
POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS
MOKINIAMS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiuo tvarkos aprašu siekiama padėti Utenos Dauniškio gimnazijos (toliau - Gimnazija) darbuotojams veiksmingai reaguoti į kraštutinius mokinių netinkamo elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti mokyklos bendruomenės narių ir (ar) kitų asmenų fizinį ir psichologinį saugumą.

2. Tvarkos aprašas nustato galimas taikyti poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo Gimnazijoje sąlygas.

3. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

Draudžiami daiktai - bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų. Draudžiamų turėti daiktų (reikmenų), gaminių ar medžiagų sąrašas:

- narkotinės medžiagos
- energetiniai gėrimai
- alkoholis
- tabako gaminiai ir elektroninės cigaretės (talpyklos)
- žiebtuvėliai
- degtukai
- dujų balionėliai
- pirotechnikos priemonės
- sprogstamosios medžiagos
- šaunamieji ginklai
- peiliai
- kortos ir kiti azartiniai žaidimai
- švirkštai ir adatos
- kastetai
- aštrūs daiktai
- garso įrašai, literatūra, laikraščiai, žurnalai ir kiti leidiniai, kurie tiesiogiai skatina ar propaguoja karą, terorizmą, rasizmą, žiaurų elgesį, smurtą, pornografiją
- daiktai, nesusiję su veikla pamokose.

Kraštutinis netinkamas mokinio elgesys – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą mokinio elgesys.

Poveikio priemonė – Gimnazijos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką.

Pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję Gimnazijos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi, siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, arba užkirsti jam kelią.

Ugdymosi vietos pakeitimas – laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje Gimnazijos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą pagalbą.

Gimnazijos direktoriaus įgaliotas asmuo – socialinis pedagogas, direktoriaus pavaduotojai ugdymui.

II SKYRIUS

POVEIKIO PRIEMONĖS IR BENDROSIOS JŲ TAIKYMO SĄLYGOS

4. Gimnazijos darbuotojas, siekdamas užtikrinti Gimnazijos bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą, gali taikyti šias poveikio priemones ar imtis šių veiksmų:

- 4.1. pakeisti mokinio ugdymo(-si) vietą;
- 4.2. iškviešti Gimnazijos direktorių ar jo įgaliotą atstovą;
- 4.3. organizuoti mokinio daiktų patikrinimą;
- 4.4. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.

5. Taikant Tvarkos apraše numatytas poveikio priemones, privalu atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas, poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias, aplinkybes.

6. Tvarkos apraše numatytos poveikio priemonės taikomos mokiniui tik tada, kai Gimnazija yra išnaudojusi visas kitas galimas poveikio priemones ir pagalbos teikimo galimybes (pavyzdžiui, vesti individualūs pokalbiai su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais) arba bent jau vienu iš jų ir kitos priemonės) ir jos nedavė laukiamų rezultatų, išskyrus neatidėliotinus atvejus, kai vaiko elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui. Šie atvejai yra aptarti Vaiko gerovės komisijoje (toliau – VGK) ir tam atvejui yra sudarytas veiksmų planas. Kitais atvejais į mokinio padarytus Gimnazijos vidaus tvarkos, mokymo sutarties nuostatų pažeidimus reaguojama, vadovaujantis Gimnazijos vidaus tvarkoje numatytais drausminimo priemonėmis.

7. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę turi būti nedelsiant informuojamas Gimnazijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo, mokinio tėvai (rūpintojai) arba bent vienas iš jų, taip pat, esant būtinybei, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ir (ar) teritorinė policijos įstaiga.

8. Mokiniui pritaikytą poveikio priemonę ir Gimnazijos darbuotojo veiksmus mokinio atžvilgiu, privalu fiksuoti raštu Gimnazijos direktoriaus nustatyta tvarka: visi atvejai turi būti fiksuojami užpildant formą (priedas).

9. Gimnazijos darbuotojas, įtaręs, kad mokinys Gimnazijoje ar jos teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas ar yra apsivaigęs nuo šių medžiagų, turi vadovautis Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo aprašu, patvirtintu VGK ir laikytis jame nurodytų veiksmų.

III SKYRIUS UGDYMO(-SI) VIETOS PAKEITIMAS

10. Ugdymosi vietos pakeitimas gali būti taikomas, kai mokinio elgesys akivaizdžiai griauna mokinių ugdymosi procesą pamokos metu, o minimas atvejis yra aptartas VGK bei sudarytas konkrečiam atvejui veiksmų planas (algoritmas). VGK patvirtinus apie tokius atvejus, informuojami tik tie mokytojai, kurie susiję su tuo atveju.

11. Mokinio ugdymosi vieta gali būti pakeičiama ne ilgesnei kaip pamokos trukmei. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė gali būti pratęsiama Gimnazijos direktoriaus ar jo įgalioto asmens sprendimu, atsižvelgus į švietimo pagalbos specialisto rekomendaciją, tačiau ne ilgiau kaip iki tos dienos pamokų pabaigos. Kad vaikas nedalyvaus tos dienos pamokose, Gimnazijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo informuoja dėstančius mokytojus per elektroninį dienyną.

IV SKYRIUS GIMNAZIJOS DIREKTORIAUS AR JO ĮGALIOTO ASMENS IŠKVIETIMAS

12. Gimnazijos darbuotojas gali išsikviesti Gimnazijos direktorių ar jo įgaliotą asmenį, kad padėtų nutraukti netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį tik tiems kraštutiniams atvejams, kurie yra suderinti VGK ir tiems atvejams yra sudarytas veiksmų planas (algoritmas). VGK patvirtinus, apie tokius atvejus informuojami tik tie mokytojai, kurie susiję su tuo atveju.

13. Gimnazijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo tarpininkauja sprendžiant mokytojo ir mokinio arba mokinių grupės konfliktą. Gimnazijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo, gavęs pranešimą (žodžiu arba raštu) apie kilusį sunkumą ar problemą tarp mokytojo ir mokinio ar mokinių grupės, suderina tinkamą susitikimo laiką su mokytoju ir mokiniu, ar mokinių grupe, kad būtų aptartas iškilęs konfliktas, jo priežastys ir galimos sprendimo galimybės.

V SKYRIUS MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

14. Jei Gimnazijos darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, jog mokinys turi draudžiamų daiktų ar medžiagų, darbuotojas apie tai informuoja Gimnazijos direktorių ar kitą jo įgaliotą asmenį.

15. Gimnazijos darbuotojas ir Gimnazijos direktoriaus įgaliotas asmuo turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo ir (ar) jam nedalyvaujant.

16. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, parodymo metu turi dalyvauti mažiausiai du Gimnazijos darbuotojai. Paaiškėjus, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir, esant būtinybei, teritorinė policijos įstaiga.

17. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami mokinio tėvai (rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir jie kviečiami atvykti į Gimnaziją. Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat, esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo, nedelsiant informuojama teritorinė policijos įstaiga.

18. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviesti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas Gimnazijos direktoriaus įgalioto asmens.

19. Dėl nepilnamečių asmenų tabako gaminių ar susijusių gaminių turėjimo ir vartojimo vadovaujama Utenos Dauniškio gimnazijos rūkymo prevencijos tvarka, patvirtinta VGK.

VI SKYRIUS PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

20. Gimnazijos darbuotojas pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

20.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;

20.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, Gimnazijos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

20.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pasišalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

20.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius Gimnazijos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

20.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

20.6. atskirti mokinį, griauinantį bendrą klasės tvarką ar Gimnazijos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos (pavyzdžiui, klasės, salės, valgyklos ar pan.). Šią priemonę taikyti tik tiems kraštutiniams atvejams, kurie yra suderinti VGK ir tiems atvejams yra sudarytas veiksmų planas (algoritmas). VGK patvirtintus apie tokius atvejus informuojami tik tie mokytojai, kurie susiję su tuo atveju.

21. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali būti:

- stovėti tarp mokinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui,
- stovėti prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys grasina iššokti, ar pan.),

- vesti mokinį paėmus už rankos,

- sulaikyti fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nepanaudojant fizinės intervencijos),

- nutraukti mokinio save žalojančią elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims, ir pan.

22. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose:

22.1. mokinį(-ius) laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;

22.2. mokinį vedant už rankos;

22.3. guodžiant mokinį;

22.4. pasveikinant mokinį;

22.5. padedant neįgaliam mokiniui;

22.6. mokant mokinį groti instrumentu, šokti;

22.7. rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus;

22.8. teikiant pirmąją pagalbą.

23. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie:

23.1. naudojami kaip bausmė;

23.2. naudojami norint pademonstruoti savo viršenybę;

23.3. naudojami siekiant sukelti vaikui skausmą;

23.4. naudojama didesnė nei yra būtina fizinė jėga.

24. Pagrįstų fizinių veikslių panaudojimas neturi kelti grėsmės vaikų gyvybei ir sveikatai.

25. Gimnazijos darbuotojai, taikydami pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veikslių panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

26. Šios poveikio priemonių tvarkos aprašo nuostatos yra neatsiejama Gimnazijos vidaus tvarkos taisyklių dalis.

27. Mokiniai ir bent vienas iš jų tėvų supažindinami su Gimnazijos dokumentais, kuriuose numatytos poveikio priemonės netinkamai besielgiantiems mokiniams.

28. Gimnazijos darbuotojai išmokomi taikyti šias poveikio priemones.

29. Apie nustatytus vaiko teisių pažeidimus Gimnazija informuoja kompetentingas valstybės ir (ar) savivaldybės institucijas.
